

<div><div> </div><div><div>روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران • صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان</div></div></div>
نشانی: میدان فاطمی، خیابان بهرام مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴۰ و ۸۸۹۳۲۷۰ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷
تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸
توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم تلفن: ۴۴۵۲۳۷۲۵
<div>www.sharghdaily.ir</div>
 <div>یکشنبه ۳۰ بهمن ۱۴۰۱ • ۲۸ رجب ۱۴۴۴ • ۱۹ فوریه ۲۰۲۳ • سال بیستم • شماره ۴۴۹۹ • ۱۲ صفحه</div>
اذان ظهر تهران ۱۲:۱۸ • اذان مغرب ۱۸:۰۸
اذان صبح فردا ۵:۲۲ • طلوع آفتاب ۶:۴۶
<div><div><div><h1>شترن</h1></div></div></div>
<div><div><div>روزنامه</div></div></div>
<div><div><div>دیالوگ روز</div></div></div>

ساحره سوزان - آرتور میلر - ۱۹۵۳

پراکتور (کشاورز): از زمانی که کلیسا رو ساختیم، جاشمی‌های مرغفی تو محراب بوده؛ «فرانسسیس» اونارو ساخت، می فهمین، و دیگه دست هیچ تئابنده‌ای مهربون‌تر از خودش به اون‌خورد. تا اینکه «پاریس» اومد و تنها کاری که در عرض ۲۰ هفته انجام داد، این بود که درباره داشتن جاشمی‌ی طلا موعظه کرد و بالاخر اونارو رو به دست آورد. من از کله سحر تا بوق سک جون می‌کنم و وقتی سر بلند می‌کنم و می‌بینم که بولام تو دستای اون برقی می‌زنه، حقیقت اینه که حضور دلم را از دست می‌دم، آقا!

نشانه‌خوانی

تماس تصویری یک ضرورت قدیمی

بویا نعمت‌اللهی

دکترای علوم ارتباطات اجتماعی

وزیر ارتباطات گفت به‌زودی امکان تماس تصویری از طریق موبایل و بدون نیاز به نرم‌افزار و با هزینه اندک فعال خواهد شد. این امکان البته در نوع خود قدیمی است. سال‌ها قبل یکی از اپراتورها قصد فعال کردن سراسری چنین امکانی را برای کاربران خود داشت که با برخی مخالفت‌ها روبه‌رو شد که آن را به‌لحاظ شرعی محل اشکال می‌دانستند.

در حال حاضر بیشتر پیام‌رسان‌های موبایلی از این قابلیت بهره‌مند هستند. در بین پیام‌رسان‌های خارجی، تماس تصویری با واتس‌اپ محبوبیت زیادی داشت که فیلترشدن آن موجب زحمت کاربران شده است. پیام‌رسان‌های ایرانی هم از این قابلیت بی‌بهره نیستند و تبلیغات زیادی ناظر بر بالابودن کیفیت ارتباط تصویری آنها صورت گرفته است.

ولی استقبال از آنها در حدی نبوده که فیلترکنندگان را راضی کند. اکنون وزارت ارتباطات رأسا وارد عمل شده و تأکید دارد که این قابلیت «بدون نیاز به نرم‌افزار» فعال می‌شود.

از سویی دیگر اظهارات وزیر ارتباطات را می‌توان به لحاظ مفاهیم نظری نیز واکاوی کرد.

عصر حاضر را دوران کاهش فاصله‌ها و عصر فشردگی زمان و مکان نامیده‌اند. شاید آرای مانوئل کاستلر استاد معروف برنامه‌ریزی در دانشگاه برکلی و نویسنده سه‌گانه «عصر اطلاعات» در این زمینه کارگشا باشد. او در جلد اول این سه‌گانه (با عنوان جامعه شبکه‌ای) تلاش می‌کند نسبت مکان و زمان و تاریخ را در نظریه‌اش تبیین کند.

کاستلزر ما را دعوت می‌کند تا شکل‌های اجتماعی زمان و مکان را در نظر داشته باشیم. او معتقد است شکل‌های مزبور براساس ساختارهای اجتماعی-فنی-مشخصی که تجربه تاریخی کنونی جایگزین آن شده است، به باور کاستلزر، این مکان است که زمان را در جامعه شبکه‌ای سازمان می‌دهد، اما در جهان حاضر مکان را می‌توان تبلور زمان دانست و نباید زمان و مکان را خارج از معرفت و کنش اجتماعی جدید تلقی کرد.

احتمالا به همین خاطر است که او از دیالکتیک بین «فضای جریان‌ها» و «فضای مکان‌ها» یاد کرده و معتقد است فضای مکان‌ها ریشه در تاریخ دارد.
به تعبیر مفسران، ما به دوران فشردگی «زمان - فضا» وارد شده‌ایم که مسامحتا به معنای کاهش زمان و کوچک‌شدن فضاست که مصداق آن همانا کاهش هزینه‌هایی است که مکان و زمان بر ارتباطات تحمیل کرده و می‌کنند.

اکنون می‌توان دلیل مخالفت یک دهه قبل با ارتباط تصویری است را متوجه شد. عامل زمان از این حیث مهم‌تر است که در جوامع سنتی زمان به خوبی از عهده کارکرد هویتی خود برمی‌آمده، چراکه امری «مکان‌مند» بود.

حال با امعان‌نظر به فشردگی زمانی (ناشی از توسعه ارتباطات مدرن)، زمان چنان فشرده می‌شود که دیگر نمی‌تواند در خدمت هویت‌هایی خاص قرار گیرد.

در اینجا فضا و زمان نمی‌توانند نیاز مردم به متمایزبودن و تداوم‌داشتن را تأمین کنند و باعث بحران هویت می‌شوند.

این وضعیت به دو شیوه مختلف به دگرگونی در زمان در جوامع جدید کمک می‌کند که مشتمل بر هم‌زمانی و بی‌زمانی است. اما چرا اکنون بعد از گذشت ۱۰ سال، دیگر چنین مخالفت‌هایی وجود ندارد؟ دلیل این است که به تعبیر هاروی، جهان پست‌مدرن در وجه انعطاف‌پذیرنده خود ناظر بر شدت و غلظتی است که در قالب فشردگی زمانی-فضایی متجلی می‌شود. این بدان معناست که زندگی اجتماعی تا حدی سرعت گرفته که فضا کاهش یافته یا به کلی از بین رفته است.

سه ماه، این موضوع از سوی مخالفان به دستاویزی برای حمله به اردوغان تبدیل شده است. گروهی از مخالفان دولت اعتقاد دارند امکان برگزاری انتخابات در تاریخ ۱۴ می وجود ندارد. طبق ماده ۷۸ قانون اساسی، اگر امکان برگزاری انتخابات به خاطر جنک وجود نداشته باشد، پارلمان ترکیه می‌تواند انتخابات را یک سال به تعویق بیندازد.

موافقان ومخالفان تعویق انتخابات

وزمن‌لرزه، ترکیه را نه‌فقط با تلفات جانی و آوار هولناک مواجه کرد، بلکه در عین حال در آستانه انتخاباتی حساس، به لحاظ سیاسی، این فاجعه بیش از بقیه، اردوغان رئیس‌جمهوری و حاکمیت ۲۰ساله حزب عدالت و توسعه را تحت تأثیر قرار داده است. اردوغان با روند دشواری مواجه است؛ از یک سو باید زخم‌های انسانی و اقتصادی این زمین‌لرزه را التیام بخشد و از دیگر سوی برای کنترل اثرات منفی این زخم‌ها بر انتخابات تلاش کند. بعد از زمین‌لرزه که مدت یک‌هفته‌ای عزای عمومی به پایان رسید، بلونت آرنیچ، رئیس سابق مجلس و از مؤسسان حزب عدالت و توسعه، با اشاره به تاریخ ۱۴ می و ۱۸ ژوئن برای تعویق تاریخ برگزاری انتخابات فراخوان داد و پیشنهاد کرد انتخابات ریاست‌جمهوری و مجلس یا با انتخابات محلی سال ۲۰۲۴ ادغام شود یا به نوامبر ۲۰۲۳ موکول شود. در این میان، نظراتی مطرح شد که شورای عالی انتخابات می‌تواند با استناد به فاجعه زلزله، انتخابات را به تعویق بیندازد.

اولین واکنش به این پیشنهاد که آشکارا با هدف سنجش نبض جامعه ارائه شد، از سوی کمال کلیچداراوغلو، رهبر حزب جمهوری خلق بود. او با گفتن «انتخابات نباید به تعویق بیفتد، فرار نکنید»، تأکید کرد اقدام برای حل این موضوع از طریق شورای عالی انتخابات نیز ابتدا به اعلام تاریخ انتخابات بستگی دارد. او اعتقاد دارد «این دولت ۲۰ سال است کشور را برای زلزله آماده نکرده است. سیاست او ما را به این وضعیت رساند. مالیات‌های زلزله را به گروهک‌ها دادند. مردمی که در طول زندگی خود به دولت مالیات پرداخت کردند، در زمان نیاز دولت را در کنار خود ندیدند. آنها فقط به فکر انتخابات و کاخ هستند. به‌صراحت می‌گویم که انتخابات در زمان مقرر برگزار خواهد شد. انتخابات را به دلیل فاجعه نمی‌توان به تعویق انداخت. نه در مجلس ملی ترکیه و نه در شورای عالی انتخابات، نکته مقرراتی یا منعی بر به تعویق انداختن انتخابات در صورت بروز فاجعه وجود ندارد.»

جهان‌خوانی

تحریم اروپایی توالت برای روسیه

پنجم اسفند سالگرد آغاز جنگ اوکراین است و در چند روز گذشته فهرست تحریم‌های جدید اتحادیه اروپا علیه روسیه منتشر شده است. فهرستی ۱۴۶صفحه‌ای که سفرای اتحادیه اروپا آن را ارئه کرده‌اند و قرار است این اقدام به روسیه صادر نشوند. فهرستی که صادرات سالانه ۱۱ میلیارد دلار کالا از کشورهای اتحادیه اروپا به روسیه را ممنوع می‌کند. این فهرست طولانی، شامل قطعات الکترونیک جدید، لیزر، تجهیزات رادیویی، نرم‌افزار، آویونیک، دوربین‌های دریایی و مواد معدنی کمیاب است. البته این فهرست «بیده، توالت، مخزن و تجهیزات لوله‌کشی مشابه» و البته دودکش، آجر، لاستیک و حتی «خودکار» را نیز شامل می‌شود.
درواقع آن چیزی که سبب متفاوت‌بودن این فهرست شده، اضافه‌شدن لیست ابزار و ادوات توالت است.

بر اساس آمارها، یک‌پنجم مردم روسیه در منازلشان توالت ندارند و به توالت‌های عمومی می‌روند. به گزارش عصر ایران، کمبود دسترسی به توالت در خانه‌های مردم روسیه در یک سال گذشته بارها از سویی مقامات اوکراین ازجمله ولودمیر زلنسکی، رئیس‌جمهوری اوکراین، مورد تمسخر قرار گرفته است.

زلنسکی یک بار در سخنرانی خود در ماه ژانویه امسال با ادعای توالت‌دزدی نیروهای روسیه از خانه‌های اوکراینی‌ها گفته بود: «اجازه دهید آنها (سربازان روسیه) توالت‌ها را بردارند، در راه به آنها نیاز دارند و آنها را به خانه بفرستند.» او همچنین در آوریل سال گذشته میلادی گفته بود: «منی‌اند، آنها (روس‌ها) در مورد بزرگ‌ترین آرزوی خود صحبت می‌کردند؛ دیدن پاریس و مردن…، اکنون رؤیای آنها این است که یک توالت را بدزدند و بمریند.»

اما مسئله دسترسی آسان به دستشویی و استفاده از آن جزء یکی از بحران‌های جهان است. مردم روسیه جزء چهار میلیارد نفری در جهان هستند که به دستشویی آسان دسترسی ندارند. طبق گزارش‌های سال ۲۰۱۷، حدود چهار میلیارد نفر در جهان دسترسی آسان به دستشویی نداشتند و همان‌طور که چهار سال پیش بی‌بی‌سی گزارش داده است، تنها ۳۸ درصد مردم جهان به دستشویی در منازلشان دسترسی دارند.
به گزارش یورونیوز، بر اساس برآوردهای سازمان جهانی بهداشت، حدود یک‌سوم مردم دنیا یعنی ۲.۳ میلیارد نفر به سرویس‌های بهداشتی ایمن و سالم از جمله توالت و حمام دسترسی ندارند. همچنین حدود ۴.۵ میلیارد نفر در منزل شخصی خود توالت ندارند. از میان کسانی که به توالت دسترسی ندارند، قریب به ۹۰۰ میلیون نفر در مکان‌های سربازمانند کنار جاده‌ها، پشت بوم‌ها یا در قسمت‌های باز نهرها و رودخانه‌ها دارای یا مدفوع خود را دفع می‌کنند.

● باگذشت چندین روز از زمین‌لرزه در جنوب شرقی ترکیه عملیات امدادسانی و آوار برداری همچنان ادامه دارد. عکس: محمدصادق نیک‌گستر/فارس

هنرخوانی

«حسن ناهید» استاد «نی» درگذشت

حسن ناهید موسیقی‌دان و نوازنده پیش‌کسوت نی، شب ۲۷ بهمن در منزلش، در ۷۹سالگی درگذشت. این استاد موسیقی پس از یک دوره بیماری از دنیا رفته است. او از چهره‌های شاخص موسیقی ردیف‌دستگاهی ایران بود که دستاوردهای ارزنده‌ای در

کارنامه هنری خود داشت. در بیانیه خانه موسیقی ایران، گوشه‌هایی از زندگی پربر این استاد موسیقی ایرانی پرداخته شده است. حسن ناهید، متولد ۱۳۲۲ در کرمان بود و پس از فراگیری آموزش‌های لازم در عرصه نی‌نوازی، در ارکستری با همراهی هنرمندانی مانند اسدالله ملک، منوچهر جهانگیرلو، فرهنگ شریف، محمودی خواساری و هنرمندان دیگر به اجرای برنامه پرداخت. او در همان دوران فعالیت‌هایی در ارکستر «درویش» رادیو داشت و سپس در ارکستر رودکی متشکل از ابراهیم منصوری، حبیب‌الله بدیعی، علی تجویدی، احمد عبادی، رضا ورزنده، علی‌اصغر بهاری و فرهاد فخرالدینی مشغول به فعالیت شد. «ناهید» در سال ۱۳۴۱ از طرف حسین قوامی به برنامه «گل‌ها» دعوت شد و با این مجموعه رادیویی همکاری داشت. او بعدها در ارکستر فرامرز پایور به نی‌نوازی پرداخت و تجربیاتی نیز در این گروه داشت. نوازندگی در ارکستر «گل‌ها» به رهبری روح‌الله خالقی، نوازندگی در ارکستر «صبا» به رهبری حسین دهلوی، نوازندگی در ارکستر گروه «پایور» به سرپرستی فرامرز پایور ازجمله تجربیات گروهی این هنرمند به شمار می‌رود. او همچنین کنسرت‌هایی در کشورهای ترکیه، بلغارستان، یوگسلاوی، ایتالیا، فرانسه، بلژیک، هلند، آلمان و اتریش برگزار کرد. انتشار آلبوم «گل و نی» شامل تک‌نوازی نی و دونوازی با تنبک در دستگاه نوا، شوشتری و ماهور، انتشار آلبوم «وای نی» شامل تک‌نوازی در دستگاه‌های بیات ترک، بیات اصفهان، ابوغطا و مخالف سه‌گانه بخشی از فعالیت‌های حسن ناهید در عرصه موسیقی است.

اتفاق‌خوانی

معرفی برگزیدگان ششمین دوره جایزه ابوالحسن نجفی

ترکس قندیل‌زاده به‌عنوان برترین مترجم؛ حانیه پدram و فرید دبیرمقدم به‌عنوان مترجمان تشویقی جزء برگزیدگان ششمین دوره جایزه ابوالحسن نجفی هستند. هیئت داوران جایزه ابوالحسن نجفی از میان ۹ مترجم راه‌یافته به مرحله نهایی این جایزه (بی‌نوشت): هنوز دوستت دارم ترجمه سارا پالیدی، تاریخچه تراکتورها به اوکراینی ترجمه خاطره کردکریمی، ژنرال دلورره ترجمه وازریک درساهایکان، دروازه خورشید ترجمه ترکس قندیل‌زاده، روز ملخ ترجمه فرید دبیرمقدم، انقلابی‌ها دوباره دست به کار می‌شوند ترجمه طهورا آیتی، نقشه و قلمرو ترجمه ابوالفضل الهه‌دادی، در جست‌وجوی یک پیوند ترجمه حانیه پدram، تترز راکن ترجمه محمد نجابتی) ترکس قندیل‌زاده را به‌عنوان مترجم برتر و برگردان فرید دبیرمقدم و حانیه پدram را به‌عنوان ترجمه‌های تشویقی این دوره انتخاب کردند. به برگزیده این جایزه، نشان ابوالحسن نجفی و صد میلیون ریال وجه نقد و به مترجمان تشویقی مبلغ ۵۰ میلیون ریال و نشان ابوالحسن نجفی اهدا شد. همچنین جایزه «ابوالحسن نجفی» هر ساله به‌منظور احترام و پاسداشت خدماتی که او به فرهنگ و ادب و عرصه ترجمه این مرزوبوم کرده، به بهترین ترجمه رمان و مجموعه داستان کوتاهی که در یک سال گذشته منتشر شده، اهدا می‌شود.
داوری این دوره را ضیا، موحد، مهستی بحرینی، عبدالله کوثری، حسین معصومی‌مهدانی، موسی اسوار، امید طیب‌زاده، آبتین کلکار با دبیری علی‌اصغر محمدخانی بر عهده داشتند.